

ІННОВАЦІЇ РОЗРОБКИ СТАНДАРТІВ ТА МАРКУВАННЯ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Органічне виробництво спрямоване на покращення здоров'я фермерів, населення в цілому шляхом виробництва високоякісного продовольства, сировини та інших продуктів, збереження родючості ґрунтів та навколишнього природного середовища, розвиток сільської місцевості та стимулювання місцевого й регіонального виробництва. В ЄС розроблено та виконується план дій із запровадження та поширення органічного виробництва. Більшість країн-членів ЄС мають свої власні національні програми розвитку цього напрямку сільськогосподарської діяльності. За оцінками експертів світовий ринок споживання органічних продуктів складає близько 40 млрд. євро та має стійку тенденцію до подальшого зростання.

З огляду на вищезазначене, та зважаючи на європейську орієнтацію України, існує невідкладна необхідність розробки законодавчо-нормативних документів екологізації агропромислового сектору та впровадження органічного виробництва. При розробці стандартів органічного виробництва доцільно враховувати положення про:

- стандарти Міжнародної федерації органічного сільського господарства (IFOAM); Постанову Ради (ЄС) №834/2007; USDA/NOP (Американська національна органічна програма); JAS (японські стандарти для сільського господарства); органічний стандарт Санкт-Петербурзького екологічного союзу, Закон України «Про виробництво і обіг органічної сільськогосподарської продукції і сировини», стандарти «БІО СВІСС» (Асоціації Швейцарських організацій виробників органічної продукції), стандарт «БІОЛан» тощо;

- зелені державні закупівлі які можуть стати вагомим інструментом сприяння сталому економічному розвитку й одночасному досягненню соціальних цілей у цілому держави. Процедури державних закупівель мають забезпечувати раціональне та ефективне використання державних коштів та відповідати двом основним принципам: співвідношенню ціни та якості й добросовісної конкуренції [1, С. 5];

- для розробки положень та маркування продукції доцільно застосовувати «Директиви нового підходу» ЄС згідно яких нормування якості такої продукції обмежується вимогами до охорони здоров'я та безпеки і тим самим сприяє вільному переміщенню продукції в межах внутрішнього ринку. Якщо для виконання основних вимог директив

нового підходу застосовується гармонізований стандарт, а ризик завдання шкоди невисокий, то в такому випадку не вимагається проводити оцінювання відповідності третьою стороною;

- при розробці державних стандартів та організацій, адаптації нормативних вимог доцільно використовувати методологічний підхід щодо диференціації якості та відповідного маркування продукції від традиційної до екологічної (екологічно чистої, безпечної, сприятливої тощо) та до органічної – як найбільш якісної продукції харчування. Такий підхід відповідає вимогам стандартів серії ДСТУ ІСО 14000 щодо екологічного маркування та нормування складових елементів продукту а – відтак і ціни для споживача. Наприклад, якщо за органічного виробництва продукт у своєму складі містить менше 70% - «екологічний (продукт перехідного періоду, «екологічно безпечний» тощо)», від 75% до 95% - «еко+ (продукт перехідного періоду, «екологічно безпечний» із вказівкою кількості безпечних але не органічних інгредієнтів), більше 95% - органічний, де 5% складають безпечні і дозволені речовини). При цьому сіль і вода не беруть до розрахунку, але використовуються згідно вимог стандартів;

- дозволяється використання приватних логотипів маркування, запроваджених безпосередньо суб'єктами господарювання, які здійснюють виробництво, реалізацію органічної продукції (сировини), чи їх об'єднаннями у відповідності законодавства України;

- продукція фермерських господарств, що у знаходяться у переході на органічні методи виробництва, може бути маркована як «перехідна на органічне» або «в конверсії» після 12 місяців виробництва з використанням органічних методів якщо від 75% до 95% складників є органічними;

- реалізацію органічної продукції на регіональному рівні доцільно проводити методом прямого продажу. Місцеві стандарти, укладені на добровільних засадах мають, наприклад, Німеччина, Швеція, Великобританія, які нерідко є більш суворими, ніж загальноприйняті.

Запровадження таких та інших інновацій в Україні збільшить її частку в торгівлі з ЄС (наразі вона за оцінками експертів менше 2%) та дозволить запроваджувати сучасні технології переробки як аспект євро інтеграційного курсу держави.

1. Барановська В.Є., Берзіна С.В., Богдан О.Д. та ін. Настанова щодо застосування зелених закупівель в державному та приватному секторах економіки. Методичний посібник. – Київ: вид-во «Інтерсервіс», 2013. – 76 с.

Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу: збірник тез доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 25-26 вересня 2014
року. – Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2014. - С. 180-182.